

Dosarul nr. 3ra-1219/23
2-22069142-01-3ra-12122023

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – V. Ciumac
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – V. Negru, E. Palanciuc, I. Dutca

ÎNCHEIERE

05 iunie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Bostan împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 27 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 18 mai 2022, Ion Bostan a depus acțiune împotriva Casei Naționale de Asigurări Social, solicitând obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a emite actul administrativ individual favorabil privind includerea în stagiul de cotizare pentru pensie a perioadei 01 ianuarie 2000 – 31 decembrie 2000 și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că începând cu data de 14 iulie 1997, a activat în cadrul Inspectoratului Ecologic de Stat (în prezent Inspectoratul pentru Protecția Mediului) deținând diferite funcții în baza contractului individual de muncă.

La data de 24 martie 2008 în legătură cu lichidarea serviciului control ecologic și reducerea numărului de personal, a fost concediat în conformitate cu prevederile lit.c) alin.(1) art.86 Codul muncii.

În această perioadă de activitate, a primit permanent salariu și a achitat (i-au fost reținute) plăți sub formă de contribuții individuale, inclusiv pentru fondul de pensii din venitul realizat.

Atingând vârsta de pensionare, a încercat să-și calculeze viitoarea pensie cu ajutorul calculatorului on-line de pe pagina www.cnas.md, și verificând baza de date, a depistat că perioada de cotizare pentru anul 2000 nu a fost inclusă în această listă.

Reclamantul a menționat că s-a adresat cu scrisori Inspectoratului pentru Protecția Mediului, Direcției Generale CTAS Cahul, Direcției de arhivă Chișinău,

prin care a solicitat eliberarea certificatului de salarizare pentru anul 2000, eliberarea informației ce ține de activitatea sa în cadrul Inspectoratului Ecologic de Stat în perioada anului 2000, eliberarea ordinelor de angajare/concediere, certificatelor de calculare a salariului pentru anii 1998-2001 pe numele său, însă fără nici un rezultat.

Răspunsul a fost unul și același, nu au fost transmise integral Registrele de decontare a salariului lucrătorilor pentru anul 2000 în arhiva Inspectoratului, lipsesc datele despre Bostan Ion pe suportul de hârtie a declarațiilor REV-5, nu au fost transmise la păstrare de stat documentele personalului scriptic ale Inspectoratului Ecologic de Stat.

La data de 11 aprilie 2019, s-a adresat Inspectoratului pentru Protecția Mediului, de a interveni în vederea soluționării problemei apărute, iar la data de 15 iunie 2019, a primit același răspuns.

La data de 17 septembrie 2019 s-a adresat în instanța de judecată împotriva Inspectoratului pentru Protecția Mediului privind obligarea pârâtului de a include perioada anului 2000 în stagiul de cotizare pentru pensie, iar prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 05 noiembrie 2020, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată, pe motiv că, calcularea vechimii în muncă în vederea stabilirii pensiei, inclusiv includerea anumitor perioade de stagiul de cotizare în vechimea de muncă a persoanei ce a obținut dreptul la pensionare, urmează a fi efectuată de către Casa Națională de Asigurări Sociale, care reprezintă unicul organ cu atribuții în acest sens.

Astfel, pentru a-și revendica drepturile, la data de 10 martie 2022, a înaintat cerere la CTAS Cahul, însă prin răspunsul autorității sesizate, i s-a comunicat că angajatorul nu a prezentat pentru perioada indicată declarațiile persoanei asigurate - REV-5 și problema respectivă nu poate fi soluționată.

Nefiind de acord cu răspunsul CTAS Cahul din 18 martie 2022, la data de 08 aprilie 2022 reclamantul l-a contestat la Casa Națională de Asigurări Sociale cu cerere prealabilă, prin care a solicitat emiterea unui act administrativ individual favorabil, cu includerea în stagiul de cotizare pentru pensie a perioadei 01 ianuarie 2000 – 31 decembrie 2000 și reexaminarea pensiei.

Prin răspunsul CNAS din 22 aprilie 2022, (recepționat la 26 aprilie 2022), a fost informat că cererea nu poate fi soluționată, motivul fiind responsabilitatea angajatorului de a prezenta declarațiile persoanei asigurate REV-5.

Prin hotărârea din 30 septembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a admis parțial acțiunea în contencios administrativ înaintată de Ion Bostan împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ favorabil prin care să includă perioada 01 ianuarie 2000 – 31 decembrie 2000 în stagiul de cotizare pentru pensie a reclamantului Bostan Ion.

S-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul reclamantului Bostan Ion suma de 1 500 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

În rest pretențiile s-au respins ca neîntemeiate.

La 13 octombrie 2022, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de apel nemotivată, iar la data de 22 martie 2023 a fost depus motivarea apelului, prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere integrală a acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 27 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 30 septembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani.

În motivarea soluției, instanța de apel a conchis că, este justă și întemeiată concluzia primei instanțe potrivit căreia refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale de a include perioada anului 2000 în stagiul de cotizare a reclamantului este unul neîntemeiat și nefondat, or, inacțiunea agentului economic nu constituie culpa reclamantului, ultimul fiind în drept de a pretinde includerea perioadei 01 ianuarie 2000 – 31 decembrie 2000 în stagiul de cotizare, excluderea venitului pentru perioada enunțată fiind inacceptabilă.

A menționat că reclamantul nu se face vinovat de faptul că, angajatorul nu a transferat în bugetele sociale plățile cuvenite și nu a prezentat informația corespunzătoare în acest sens organului abilitat.

La 20 octombrie 2023, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 27 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, iar la 05 ianuarie 2024, a prezentat Curții Supreme de Justiție motivarea recursului, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei și pronunțarea unei decizii.

În motivarea recursului, a invocat că, consideră decizia neîntemeiată, deoarece instanța de apel nu a analizat multilateral actele normative și legislația în vigoare ce reglementează astfel de litigii, precum și, nu au fost dovedite circumstanțele considerate de prima instanță și instanța de apel ca fiind stabilite.

La fel, consideră că aprecierea probelor dată de instanța de apel a fost una defectuoasă și arbitrară fapt ce vine în contradicție cu prevederile legislației procedurale civile cât și cu dreptul la un proces echitabil. Constatările instanței de apel nu conțin o argumentare clară, bazată pe suportul probator existent la materialele cauzei, din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției emise.

În acest sens, a relatat că instanța de apel nu a verificat totalitatea circumstanțelor relevate, și anume că, în rezultatul examinării documentelor din dosarul de pensionare, s-a constatat că începând cu data de 22.06.2018 intimatul este beneficiar de pensie pentru limită de vârstă. Dat fiind faptul că Inspectoratul Ecologic de Stat n-a prezentat declarațiile REV5 pentru perioada 01.2000 – 12.2000, perioada respectivă nu a fost inclusă la determinarea venitului mediu asigurat, iar în stagiul de cotizare a fost inclusă perioada de activitate prin cumul la SA „QBE ASITO”.

La 11 ianuarie 2024, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia cererii de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței. Însă până la data examinării admisibilității acestuia, intimatul Ion Bostan, nu a depus referință.

Examinând admisibilitatea recursului, în raport cu actele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea acestuia, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că dispozitivul deciziei a fost pronunțat de către Curtea de Apel Chișinău la data de 27 septembrie 2023.

La data de 20 octombrie 2023, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat împotriva deciziei.

Copia deciziei motivate a Curții de Apel Chișinău a fost notificată Casei Naționale de Asigurări Sociale la data de 08 decembrie 2023, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică, anexat la materialele cauzei (f.d.76).

Iar, motivarea recursului a fost depusă la 05 ianuarie 2024.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că la depunerea recursului împotriva deciziei din 27 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău – la 20 octombrie 2023 și prezentării motivării acestuia – la 05 ianuarie 2024, Casa Națională de Asigurări Sociale a respectat termenele prevăzute la art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare

convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmerts c. Suediei* 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Stela Procopciuc

judecătorii

Diana Stănilă

Ion Malanciuc